

Rapport 2014:18

Justeringar och förtydliganden 2015-03-20

Kvalitetsutvärdering av utbildning på forskarnivå

- Genomgående har begreppet ”doktorandernas måluppfyllelse” förtydligats till ”hur lärosätet arbetar för att doktoranderna ska nå examensmålen” och benämns ibland endast som ”måluppfyllelse”.
- De hänvisningar till det nationella kvalitetssäkringssystem för högre utbildning som finns i rapporten görs direkt till det förslag som är ute på remiss från Regeringskansliet (U2015/1626/UH).
- Sammanfattningen näst sista stycket s4 (justeringar gulmarkerade):

Den modell som har utarbetats och som beskrivs här är den modell som kommer att testas i pilotomgången. Efter pilotomgången är det möjligt att metoden justeras. Modellen utgår från att utvärderingarna görs av en extern bedömaregrupp (peer review), bestående av ämnesexperter, arbetslivsrepresentanter och doktorandrepresentanter. Utvärderingsmetoden har ett fokus på hur lärosätet arbetar för att doktoranderna ska nå examensmålen som finns beskrivna i examensordningen. Dessutom kommer lärosätets interna kvalitetssäkringsarbete liksom forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet, inklusive den del av forskningen som ingår i forskarutbildningsmiljön, att ingå i utvärderingen.

- Huvudprinciper för utvärderingen s 6 (justeringar gulmarkerade):

Utvärderingen av utbildningar på forskarnivå utgör del av förslaget till nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning som är ute på remiss från

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNR	KONTAKT
Box 7703 SE-103 95 Stockholm	Löjtnantsgatan 21 Stockholm	+46 8 563 085 00 FAX	202100-6495	registrator@uka.se www.uka.se
		+46 8 563 085 50		

Regeringskansliet (U2015/1626/UH). Den modell som har utarbetats och som beskrivs här är den modell som kommer att testas i pilotomgången. Efter pilotomgången är det möjligt att metoden justeras ytterligare. Modellen utgår från att utvärderingarna görs av en extern bedömaregrupp (peer review), bestående av ämnesexperter, arbetslivsrepresentanter och doktorandrepresentanter. Utvärderingsmetoden har ett fokus på hur lärosätet arbetar för att doktoranderna ska nå examensmålen som finns beskrivna i examensordningen (måluppfyllelse). Lärosätets interna kvalitetssäkringsarbete ingår som en bedömningsaspekt i tillståndsprovningarna på forskarnivå och kommer även att ingå som en del i utvärderingen (internt kvalitetsarbete). Dessutom tillkommer forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet som en komponent, inklusive den del av forskningen som kommer doktoranderna till godo. Utvärderingen kommer således att omfatta tre huvudkomponenter, måluppfyllelse, forskarutbildningsmiljöns omfattning och kvalitet samt det interna kvalitetsarbetet.

- Utvärderingsenheter första stycket s8 har följande tillägg gjorts:

Under pilotomgången kommer vi att testa om utvärderingsmetoden behöver anpassas ytterligare för de konstnärliga forskarutbildningsämnena.

- Avgränsningar tredje stycket s9 (justeringar gulmarkerade):

Utvärderingen av utbildningar på forskarnivå utgör del av det nationella kvalitetssäkringssystem för högre utbildning som är på remiss från Regeringskansliet (U2015/1626/UH). I förslaget utgör utvärdering av lärosätenas interna kvalitetsarbete en viktig grund för den övergripande granskningen av lärosätena. Vi har därför valt att enbart inkludera ett fåtal frågor som berör kvalitetsarbete i utvärderingen av forskarutbildning, då vi anser att dessa ofta bättre besvaras i samband med en övergripande utvärdering av lärosätenas kvalitetssäkringssystem.

- Avgränsningar sista stycket s10 (justeringar gulmarkerade):

VINNOVA har i uppdrag att utarbeta en modell för att utvärdera lärosätenas samverkan. Denna modell ska kunna användas för lärosätenas

verksamhetsutveckling och kommer att vara riktad mot samverkansstrategier och deras implementering samt samverkansaktiviteter och resultat. Vi har därför valt att begränsa antalet frågor som rör samverkan till att gälla de nätverk doktoranderna är en del av, hur lärosätet arbetar med att förbereda doktoranderna inför det kommande arbetslivet och om/hur man arbetar med alumner.

- Självvärderingar s10 har följande tillägg gjorts:

Självvärderingen är omfattande och visst överlapp finns mellan de olika delarna. I pilotomgången kommer det att testas vilken information som är nödvändig samt vilka delar och/eller frågor som eventuellt behöver läggas till, kan tas bort eller omformuleras. De delar som kommer att ingå och testas i pilotomgången är:

- Del 4: Tabellbilagor s12 har följande tillägg gjorts:

Tabellbilagorna och publikationslistorna är omfattande och i pilotomgången kommer det därför att prövas vilken information som är nödvändig, om nödvändig information eventuellt inte efterfrågas samt vilka delar och/eller frågor som kan tas bort eller omformuleras. Vidare ska nämnas att vi kommer att se över hur vi ska begära in och hantera informationen som efterfrågas i tabellerna från stora forskarutbildningsmiljöer.

- Individuella studieplaner s12 har följande tillägg gjorts:

De individuella studieplanernas användbarhet som underlag i utvärderingen, hur de ska viktas samt hur många som behöver samlas in kommer att prövas i pilotomgången.

- Bedömning s13 har följande tillägg gjorts:

Arbetslivsföreträdarna ska särskilt beakta hur väl den utvärderade utbildningen säkerställer doktorandernas beredskap att möta arbetslivets krav och förändringar. Arbetslivsföreträdarna ansvarar för den del av yttrandet som rör dessa aspekter och det är därför viktigt att de är väl insatta i arbetsmarknadens villkor för disputerade. Doktorandrepresentanterna ska särskilt beakta frågor som rör doktorandinflytande och forskarutbildningsmiljön och de kommer att ansvara för

den del av yttrandet som rör dessa aspekter. Doktorandrepresentanterna bör ha fullgjort minst hälften av sin forskarutbildning och det är bra om de har erfarenhet av arbete med frågor som rör forskarutbildningsmiljö och doktorandinflytande. Både arbetslivsföreträdarnas och doktorandrepresentanternas roller i bedömargrupperna kommer att utformas och tydliggöras under pilotomgången.

- Uppföljning s15 har följande tillägg gjorts:

I de fall ett lärosäte får sitt examenstillstånd för ett forskarutbildningsämne återkallat, har antagna doktorander som hunnit påbörja sin utbildning rätt att fullfölja sin utbildning(1 kap. 14 § HL). Detta gäller dock inte för doktorander hos enskilda utbildningsanordnare. För de lärosäten som har examenstillstånd för ett område gäller att ett återkallat examenstillstånd bara ska avse det forskarutbildningsämne eller inriktning där man konstaterat brister. Det är däremot inte uteslutet att det återstående examenstillståndet blir så smalt att förutsättningarna att bedriva forskarutbildning av hög kvalitet kan ifrågasättas även inom det återstående området.

Självvärderingsmallar (generell doktorsexamen och konstnärlig doktorsexamen)

- Vägledning s4:

Självvärderingen bör omfatta cirka 35 sidor, exklusive tabellbilagor.

- Del 2: Utvärderingsfrågor har följande tillägg gjorts till sista stycket s8-9:

Det åligger dock lärosätena att mer precist beskriva vad som ingår i forskarutbildningsmiljön samt hur den ska avgränsas och definieras.

Några av utvärderingsfrågorna handlar om hur doktoranden förbereds inför ett framtida arbetsliv både inom och utanför akademien. För att besvara dessa frågor kan det vara relevant att exempelvis redogöra för om, och i vilken utsträckning, doktoranden ges möjlighet till institutionstjänstgöring i form av undervisning, administrativt arbete eller annat arbete. En del

frågor om doktorandernas måluppfyllelse kan också kopplas till förmågor som är av betydelse för ett framtida arbetsliv såväl inom som utanför akademien. Det gäller exempelvis den ovan nämnda frågan om doktorandens förmåga att kommunicera samt den fråga som rör doktorandens förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar. Dessa frågor syftar i olika grad till att ge lärosätet utrymme att beskriva hur man arbetar för att förbereda doktoranderna inför ett arbetsliv efter avlagd examen.

- Del 3: Övergripande analys av utbildningen, fjärde stycket s11 har följande tillägg gjorts:

Bedömningen kommer främst att baseras på vad ni gjort och planerat att göra för att förbättra och stärka utbildningen.

- Tabell 1 och 2 har ersatts med tabell 1a och 1b. Ytterligare en tabell, 1c, har tillkommit.
- Tabell 1a och 1b har ändrats till att gälla föregående termin.
- Uppgifter om doktorandernas behörighet har lyfts bort ur tabell 1a och 1b.
- Uppgifter om doktorandernas undervisningstid har kompletterats med administrativ tjänstgöring.

Självvärderingsmall (konstnärlig doktorsexamen)

- ”vetenskapssamhället” ändrat till ”forskarsamhället” på s9
- Övrig utvärderingsfråga 11, s10, har omformulerats:

Hur sker handledares och lärares kompetensutveckling i konstnärlig forskning och pedagogik?